

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І
СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра східної і слов'янської
філології

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Комунікативно-прагматична організація
арабського публічного дискурсу»

Спеціальність: В11 (035) Філологія

Спеціалізація: В11 060. (035.060) Східні мови та літератури (переклад
включно), перша – арабська

Освітня програма: Східна філологія: арабська мова і література, переклад,
методика навчання

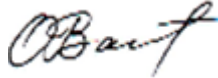
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	кафедра східної і слов'янської філології
Факультет	факультет східної і слов'янської філології
Викладач	Рибалкін Сергій Валерійович
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Семестр	1 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Мова викладання	українська / арабська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Метою засвоєння курсу є ознайомити студентів-магістрантів із теоретичними засадами дослідження публічного дискурсу в арабській лінгвістиці, особливостями його функціонування та формами впливу на аудиторію. Під час опанування цієї дисципліни студенти знайомляться з семантико-когнітивною специфікою вербальних і невербальних аспектів промов (на прикладі промов лідерів арабських країн).
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	У результаті вивчення цього курсу студент повинен: <i>знати:</i> теоретичні засади дослідження публічних виступів; мовно-риторичні особливості політичного дискурсу, історію дослідження політичного дискурсу в українському та арабському мовознавстві; <i>уміти:</i> самостійно визначати особливості публічного дискурсу сучасної арабської мови, прагматичний аспект вербального маніпулювання, мовно-риторичні особливості політичного дискурсу; <i>володіти:</i> навичками роботи з публічним дискурсом сучасної арабської мови.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	У результаті вивчення цього курсу студент повинен: <i>знати:</i> теоретичні засади дослідження публічних виступів; мовно-риторичні особливості політичного дискурсу, історію дослідження політичного дискурсу в українському та арабському мовознавстві; <i>уміти:</i> самостійно визначати особливості публічного дискурсу сучасної арабської мови, прагматичний аспект вербального маніпулювання, мовно-риторичні особливості політичного дискурсу; перекладати тексти, що належать до публічного дискурсу сучасної арабської мови; <i>володіти:</i> навичками перекладу публічного дискурсу сучасної арабської мови.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: <i>інтегральної компетентності (ІК):</i> здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладознавства, методики навчання) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій, і характеризується невизначеністю умов і вимог. <i>загальних компетентностей (ЗК):</i> – ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. – ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. – ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. – ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. – ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. – ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. – ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів

	<p>економічної діяльності).</p> <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 11. Здатність до проведення досліджень на належному рівні. – ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). – ЗК 13. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності. – ЗК 14. Здатність розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і виробничих умовах. – ЗК 15. Уміння вести наукові й професійні дискусії, аргументовано й коректно переконувати інших учасників групових процесів, демонструвати широкий спектр пізнавальних, лінгвістичних і інтелектуальних навичок для здійснення перекладу. – ЗК 16. Здатність цінувати й поважати розмаїття та мультикультурність. <p><i>фахових компетентностей (ФК):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. – ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого і літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. – ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підрунтя, необхідного для досліджень та/ або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. – ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. – ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. – ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату. – ФК 9. Здатність ефективно спілкуватися арабською мовою в загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях. – ФК 10. Здатність виконувати типові професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації та інформації шляхом перекладу різноманітних за змістом і жанром текстів арабською і державною мовами.
<p>Види занять і їхній розподіл за годинами</p>	<p>Лекції – 4 годин. Практичні заняття – 26 годин. Самостійна робота – 60 годин.</p>
<p>Тематика навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Політична промова як вияв політичного дискурсу. Тема 2. Мовно-риторичні особливості політичного дискурсу. Тема 3. Комунікативні стратегії і тактики політичного дискурсу. Тема 4. Форми впливу на аудиторію. Тема 5. Комунікативні стратегії публічного дискурсу сучасної арабської мови. Тема 6. Політичне маніпулювання. Тема 7. Невербальне політичне маніпулювання. Тема 8. Семантико-когнітивна специфіка вербальних і невербальних аспектів промов арабських лідерів. Тема 9. Переклад текстів арабомовного публічного дискурсу. Тема 10. Переклад текстів арабомовного публічного дискурсу.</p>
<p>Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)</p>	<p>1. Методи семестрового контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює 50. Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю: – методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення; – методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання. 2. Методи проміжного контролю – відбуваються у березні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа. 3. Модульна контрольна робота – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри. 4. Методи підсумкового контролю – залік. 5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за дистанційною формою навчання регламентується положенням про</p>

	Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін ¹ .
Передумови вивчення дисципліни	<i>Успішне опанування усіх обов'язкових компонент, передбачених освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.</i>
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	<p>Основна (базова): Завальська, Л. В. (2020). Політичний дискурс як реалізація інституційного типу комунікативної взаємодії. <i>Правове життя сучасної України</i>: у 3 т.: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.), 2, 442-444. Одеса: Гельветика.</p> <p>Клименко, І. (2009). Теоретичні засади лінгвістичного аналізу політичного дискурсу. <i>Лінгвістичні студії</i>: [зб. наук. праць], 19, 182-186. Донецьк: ДНУ.</p> <p>Ковалевська, Т. Ю. (2008). <i>Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування</i>: монографія. Одеса: Астропринт.</p> <p>Кондратенко, Н. В. (2007). <i>Український політичний дискурс: текстуалізація реальності</i>: монографія. Одеса: Чорномор'я.</p> <p>Литовченко, А. Д. (2005). <i>Структурно-діяльнісна концепція дискурсу</i>: автореф. дис... канд. соціол. наук: 22.00.01. Харків: Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна.</p> <p>Онуфрив, С. Т. (2005). <i>Політичний дискурс ЗМІ України у світовому інформаційному просторі</i>: автореф. дис... канд. філол. наук : 10.01. Київ: Київський національний університет ім. Т. Шевченка.</p> <p>Петренко, В. В. (2003). <i>Політична мова як засіб маніпулятивного впливу</i>: автореф. дис... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ: Київський національний університет ім. Т. Шевченка.</p> <p>Додаткова: Білозерська, Л. П., Возненко, Н. В., Радецька, С. В. (2010). <i>Термінологія та переклад</i>: Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця: «Нова книга».</p> <p>Дмитрієв, В. В. (2021). Комунікативний вимір формування політичної ідентичності. <i>Актуальні проблеми філософії та соціології</i>: Науково-практичний журнал. Міністерство освіти і науки України; Національний університет «Одеська юридична академія», 33, 93-96. Одеса.</p> <p>Каліцева, О. В. (2012). До питання методики навчання професійного мовлення студентів юридичного профілю. <i>Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку державності та права</i>: матер. міжнар. наук. конф. (Одеса, 30 листопада 2012 р.) Т.1., 770-772. Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2012.</p> <p>Кальниченко, О. А., Подміногін, В. О. (2005). <i>Історія перекладу та думок про переклад у текстах та коментарях. Частина перша: Загальні питання. Стародавні часи</i>: Навчальний посібник. Харків: Вид-во НУА.</p> <p>Колодій, Б. М. (2021). <i>Переклад аудіовізуальних текстів фахового спрямування</i>: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури.</p> <p>Саприкін, С. С., Чужакін, А. П. (2011). <i>Світ усного перекладу</i>. [укр.]: Навчальний посібник. Вінниця: «Нова книга».</p> <p>Додаткові ресурси (за наявності): Інформаційні ресурси в Інтернеті Арабістичний фонд Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/ http://www.nbuv.gov.ua/node/422 Телеканал «аль-Джазіра» News Today's latest from Al Jazeera Портал новин أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكرانيا (arab.com.ua) Електронна версія газети «аш-Шарк аль-Аусат» الشرق الأوسط أخبار دولية (aawsat.com) Бібліотека арабської літератури Library of Arabic Literature</p>

	<p>Журнал арабської літератури أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكرانيا (arab.com.ua) nwf.com. أكبر متجر إلكتروني للمحتوى العربي (neelwafurat.com) Офіційний сайт Центру історичної та культурної спадщини Джум'и Маджіда: https://www.almajidcenter.org/ar/home/ Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології: https://cutt.ly/rZo169p – Офіційний сайт еміратської Культурної Фундації: https://culturalfoundation.ae/ar</p>
<p>Форми і способи поточного та семестрового контролю</p>	<p><i>Семестрове оцінювання:</i> аудиторна робота, самостійна робота, МКР. <i>Підсумкове оцінювання:</i> залік. <i>Умови допуску до заліку:</i> наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.</p>

Затверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 15 від «15» квітня 2025 р.
Завідувач кафедри

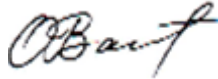

(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 11 від «27» квітня 2026 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)